

Ordlista

Akut koronart syndrom (AKS)	Akut koronart syndrom omfattar instabil kranskärslsjukdom (utan skador på hjärtmuskeln) och två former av hjärtinfarkt (med skador på hjärtmuskeln). De två senare typerna namnges enligt elektrokardiogrammens utseende som icke-ST-höjningsinfarkt (NSTEMI) eller ST-höjningsinfarkt (STEMI).
Antikoagulantia	Läkemedel som är avsedda att förebygga och lösa upp proppar. De kallas ibland också "blodförtunnande medel".
Artroplasti	Ledprotesoperation.
Förmaksflimmer	En störning av hjärtrytmen där förmaken (atria) i hjärtat slår snabbare än hjärtats nedre kamrar. Pulsen känns då oregelbunden. När hjärtat slår pumpas blodet inte helt ut ur de övre kamrarna och kan ansamlas och bilda en propp. Stroke uppstår om en del av proppen lossnar från de övre kamrarna och hamnar i hjärnan.
Koagulationskaskad	En kedja av biokemiska reaktioner som leder till koagelbildning. Antikoagulanterna verkar genom att de blockerar eller reglerar ett eller flera steg i koagulationskaskaden.
Sammansatt effektmått	En kombination av två eller flera effektmått (slutpunkter) i ett kliniskt försök.
Djup ventrombos (DVT)	En blodpropp i ett djupt liggande blodkärl, oftast på grund av skada på kärlet eller ett långsammare eller stoppat blodflöde. DVT förekommer oftast i benet, men kan också uppstå i armen. <i>Distal</i> DVT uppstår i vadens djupa blodkärl och är den vanligaste formen av DVT. <i>Proximal</i> DVT uppstår i benet mellan vadmuskeln och upp till midjan.
Läkemedelsinteraktion	En modifiering av effekten hos ett läkemedel när det administreras tillsammans med ett annat läkemedel, vanligtvis en ökning eller minskning av endera ämnets verkan eller en verkan som normalt inte förknippas

	med enskilda läkemedel när de administreras för sig.
Effekt	Förmågan hos ett läkemedel att producera önskad verkan.
Elektrokardiogram	En undersökning som visar hjärtats elektriska aktivitet, eventuell onormal hjärtrytm eller skada på hjärtmuskeln.
Faktor Xa	En avgörande komponent i blodkoagulationskaskaden. Stimulerar produktionen av trombin, det enzym i koagulationskaskaden som främjar bildningen av blodproppar.
Faktor Xa-hämmare	Ett antikoagulantia som hämmar faktor Xa i blodkoagulationskaskaden.
INR (International Normalized Ratio)	Ett system för att bestämma blodets koagulationsbenägenhet hos patienter som tar vissa antikoagulantia (ex Waran). För patienter med förmaksflimmer är det rekommenderade målvärdet för INR mellan 2 och 3. Om INR-värdet är högre än 3 löper patienten risk för allvarlig blödning. Om INR-värdet är lägre än 2 löper patienten risk att drabbas av blodpropp.
Lågmolekylärt heparin (LMWH, Low molecular weight heparin)	Antikoagulantia som används för att förebygga bildning av nya proppar och hämma tillväxt av existerande proppar. Medlet injiceras subkutant (under huden).
Omfattande ortopedisk kirurgi	Stora operationer på benbyggnad eller leder, inbegripet total höft- eller knäplastik.
Protrombin	Inaktiva versionen av trombin, som är det enzym i koaguleringskaskaden som främjar bildningen av blodproppar. Faktor Xa stimulerar omvandlingen av protrombin till trombin.
Pulmonär embolism (PE)	Ett potentiellt livshotande tillstånd som orsakas av en blodpropp som täpper till ett blodkärl i lungan: i regel härstammar proppen från DVT i benen. PE kan leda till permanent lungskada.
Subkutant	Administreras under huden.

Trombin	Enzym i blodkoaguleringskaskaden som främjar bildningen av blodkoagel.
Trombos	Bildning av en propp inuti ett blodkärl.
Tromboprophylax	Behandling för att förebygga blodproppar.
Venös tromboembolism (VTE)	En sjukdomsprocess som börjar med blodpropp i blodkärlsystemet, inbegripet djup ventrombos och pulmonär embolism.
Vitamin K antagonist (VKA)	Antikoagulantia som hämmar flera steg i blodkoagulationsprocessen. När ämnet administreras oralt anpassas dosen per patient och det krävs regelbunden kontroll och justering av dosen. Vitamin K antagonisterna har interaktion med livsmedel och andra läkemedel. Detta läkemedels många begränsningar gör att många patienter i praktiken inte behandlas och många av dem som behandlas har INR-värden som ligger utanför målintervallet, vilket kan leda till ökade blödningar eller en högre risk för blodpropp.